

ROZSAH HODNOTENIA

určený podľa § 30 zákona č. 24/2006 Z. z o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na navrhovanú činnosť **„Rozšírenie Republikového úložiska rádioaktívnych odpadov v Mochovciach pre ukladanie nízko a stredne aktívnych odpadov a vybudovanie úložiska pre veľmi nízko aktívne odpady“**

Navrhovateľ, **JAVYS, a.s., Tomášikova 22, 821 02 Bratislava** (ďalej len „JAVYS, a.s.“), predložil Ministerstvu životného prostredia SR (ďalej len „MŽP SR“) zámer **„Rozšírenie Republikového úložiska rádioaktívnych odpadov (ďalej len „RÚ RAO“) v Mochovciach pre ukladanie nízko a stredne aktívnych odpadov a vybudovanie úložiska pre veľmi nízko aktívne odpady“** na posúdenie podľa zákona č. 24/2006 Z. z o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o posudzovaní“).

Komplex RÚ RAO Mochovce sa nachádza na k. ú. Mochovce, obec Kalná nad Hronom, okres Levice, Nitriansky samosprávny kraj. RÚ RAO je umiestnené asi 1,5 km severozápadne od Jadrovej elektrárne Mochovce (v jej ochrannom pásme. Parcely, na ktorých sa areál RÚ RAO nachádza sú vo vlastníctve navrhovateľa a sú evidované ako ostatné plochy mimo zastavaného územia obce.

Lokalita sa už využíva pre ukladanie rádioaktívnych odpadov. Areál úložiska má tvar lichobežníka a samotný objekt úložiska tvoria v súčasnosti dva dvojradové železobetónové úložné boxy, vybudované v severnej časti areálu RÚ RAO a orientované v smere východ – západ. Jeden dvojrad pozostáva z desiatich vzájomne oddielovaných celkov (šírka 37,25 m, dĺžka 123,2 m). V súčasnosti je v prevádzke 1. dvojrad úložných boxov a na 2. dvojrade sa pripravuje jeho sprevádzkovanie.

Rádioaktívne odpady (ďalej len „RAO“) sú do úložiska ukladané vo vláknobetónových kontajneroch tvaru kocky o hrane 1,7 m a s minimálnou hrúbkou steny 0,115 m.

V južnej časti areálu je vybudovaný model prekrytia, na ktorom sa dlhodobo monitorujú parametre materiálu (ílovitá zemina), ktorý bude použitý na realizáciu 2. etapy prekrytia v čase definitívneho úložiska.

Navrhovaná činnosť predstavuje rozšírenie existujúcich kapacít dvojradových úložných boxov, ako aj zväčšenie kapacity pre ukladanie nízko a stredne aktívnych odpadov (ďalej len „NSAO“) z prevádzky a vyradovania jadrových elektrární v Slovenskej republike a zabezpečenie bezpečného a efektívneho ukladania veľmi nízko aktívnych odpadov (ďalej len „VNAO“).

Navrhovaná činnosť je predložená v štyroch variantoch:

Variant I. **Klasické rozšírenie RÚ RAO bez zvláštneho nakladania s VNAO**, tzn. vybudovanie tretieho (a ďalších) dvojrakov podľa doterajšej koncepcie a pokračovanie ukladania RAO bez rozlišovania RAO na NSAO a VNAO.

Variant II. **Klasické rozšírenie RÚ RAO s oddeleným ukladaním VNAO v úložných boxoch RÚ RAO**, tzn. vybudovanie tretieho (a ďalších) dvojrakov pre ukladanie NSAO podľa doterajšej koncepcie a ukladanie VNAO jednoduchším spôsobom priamo v boxoch RÚ RAO.

Variant III. **Klasické rozšírenie RÚ RAO s oddeleným ukladaním VNAO v areáli RÚ RAO**, tzn. vybudovanie tretieho (a ďalších) dvojrakov pre ukladanie NSAO a vybudovanie úložiska na ukladanie VNAO na samostatnom mieste v areáli RÚ RAO mimo boxov RÚ RAO.

Variant IV. **Klasické rozšírenie RÚ RAO s oddeleným ukladaním VNAO v lokalite RÚ RAO, ale mimo areál RÚ RAO.** Z technického hľadiska ide o vybudovanie úložiska pre VNAO podľa rovnakej koncepcie na novej lokalite umiestnenej v blízkosti RÚ RAO, napr. v priestore zemníka, z ktorého bol použitý materiál vhodných vlastností na budovanie modelu prekrytia.

Uvedená činnosť predstavuje zmenu činnosti, ktorá doteraz nebola posudzovaná a predstavuje dobudovanie zariadenia určeného na skladovanie rádioaktívneho odpadu.

Daná činnosť sa zaraďuje podľa Prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. do kapitoly 2 Energetický priemysel položka č. 9 Zariadenia na skladovanie (plánované na viac ako 10 rokov) vyhoreného jadrového paliva alebo rádioaktívneho odpadu na inom mieste, ako bol vyprodukovaný, do časti „A“, a z uvedeného dôvodu podlieha bez limitu povinnému hodnoteniu.

Taktiež Navrhovaná činnosť podľa prílohy č. I. Dohovoru o hodnotení vplyvu na životné prostredie presahujúceho štátne hranice (ďalej len „Dohovor Espoo“) a prílohy č. 13 k zákonu č. 24/2006 Z. z. patrí medzi činnosti, ktoré povinne podliehajú medzinárodnému posudzovaniu z hľadiska ich vplyvov na životné prostredie, presahujúcich štátne hranice. Na základe tejto skutočnosti MŽP SR, zastupujúce stranu pôvodu, oznámilo po doručení zámeru, a to bez zbytočného odkladu, informáciu o začiatku procesu cezhraničného posudzovania navrhovanej činnosti, podľa ods. 1 § 40 zákona o posudzovaní a v súlade s Článkom 3 Dohovoru Espoo, Smernicou Rady 97/11/ES, ktorá pozmenila Smernicu 85/337/EHS o posudzovaní vplyvov niektorých verejných a súkromných projektov na životné prostredie, ale aj v súlade s Dohodou medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Rakúskej republiky, nasledujúcim kontaktným bodom dotknutých strán:

- *Ministerstvu životného prostredia Českej republiky* (návrátka o doručení oznámenia zo dňa 30. 05. 2011).
- *Spolkovému ministerstvu pre poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo, životné prostredie a vodné hospodárstvo Rakúskej republiky* (návrátka o doručení zo dňa 30. 05. 2011).
- *Ministerstvu životného prostredia a vodného hospodárstva Maďarskej republiky* (návrátka o doručení oznámenia zo dňa 31. 05. 2011).
- *Ministerstvu životného prostredia Poľskej republiky* (návrátka o doručení oznámenia zo dňa 02. 06. 2011).
- *Mimoriadnemu a Splnomocnenému Veľvyslancovi Ukrajiny v Slovenskej republike – Olegovi Havašimu* so žiadosťou o sprostredkovanie cezhraničnej spolupráce s Espoo kontaktom Ukrajiny (návrátka o doručení oznámenia zo dňa 27. 05. 2011).

Zároveň MŽP SR spolu s oznámením o začatí cezhraničného posudzovania vyzvalo dotknuté strany, aby po obdržaní oznámenia podľa Dohovoru Espoo potvrdili Slovenskej

republike, ako strane pôvodu v termíne uvedenom v oznámení jeho doručenie. Dotknuté strany mali MŽP SR tiež oznámiť, či sa na základe predpokladaných vplyvov predloženého zámeru na životné prostredie a na zdravie ľudí (viď Články 2 a 3 Dohovoru z Espoo) mienia zúčastniť procesu cezhraničného posudzovania navrhovanej činnosti.

MŽP SR predpokladá, že dotknuté strany v rámci reakcie na oznámenie o začatí posudzovania navrhovanej činnosti v súlade s Dohovorom Espoo, Smernicu 85/337/EHS o posudzovaní vplyvov niektorých verejných a súkromných projektov na životné prostredie, bilaterálnou Dohodou a s národnými všeobecne záväznými predpismi zapojili do procesu preverovania prípadných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie príslušné orgány verejnej a štátnej správy, ako aj verejnosť svojich krajín.

Reakcie dotknutých strán:

- **Česká republika** - Odpoveď na oznámenie o zámere a žiadosť o účasť v ďalšom procese cezhraničného posudzovania doručila Česká republika na MŽP SR dňa 22. 07. 2001 listom č. 56280/ENV/11. Vo svojom stanovisku požaduje pre ďalšiu fázu posúdenia doplniť správu o hodnotení vplyvov činnosti „*Rozšírenie RÚ RAO v Mochovciach pre ukladanie nízko aktívnych RAO a vybudovanie úložiska pre veľmi nízkoaktívne RAO*“ o:
 1. Hodnotenie zdravotných rizík z hľadiska lokálnych aj cezhraničných vplyvov prevádzky úložiska pri rôznych expozičných scenároch (bežné štandardné podmienky prevádzky, stavy v prípade prevádzkových porúch a eventuality havarijných únikov rádioaktívnych látok v rôznych skupenstvách do zložiek životného prostredia – voda, ovzdušie a pôda) v jednotlivých navrhnutých variantoch.
 2. Doplnenie podrobnejších údajov o chemických toxikologických a rádiologických vlastnostiach aktívnych látok v odpadoch, ktoré budú predmetom ukladania, v čítane údajov o polčasoch rozpadov.
 3. Zakreslenie rozsahu ochranného pásma zariadenia do situačných máp so zahrnutím jednotlivých pozícií jadrových zariadení nachádzajúcich sa v lokalite.
- **Rakúska republika** - Odpoveď na oznámenie o zámere a žiadosť o účasť v ďalšom procese cezhraničného posudzovania doručila Rakúska republika, ako dotknutá strana pôvodne e-mailom dňa 17. júna 2011 a neskôr listom č. BMLFUW-UW.1.4.2/0047-V/1/2011/ Mag. Kresbach/1218, doručeným dňa 08. 07. 2011 kde konštatovala, že obdržala oznámenie o cezhraničnom posudzovaní činnosti „*Rozšírenie RÚ RAO v Mochovciach pre ukladanie nízko aktívnych RAO a vybudovanie úložiska pre veľmi nízkoaktívne RAO*“ dňa 30. mája 2011.

V liste bolo konštatované, že nakoľko rakúske ustanovenia príslušné pre proces posudzovania, týkajúce sa zverejňovania a informovania, tzn. podľa § 9 rakúskeho národného Zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v spojitosti s § 44 a ods. 3 Všeobecného zákona o správnom konaní č. 51, pozmeneného zákonom č. I 135/2009, sa neumožňuje informovanie o navrhovaných zmenách činností v období od 15. júla do 25. augusta. Z vyššie uvedeného dôvodu nebude informácia, doručená v oznámení o vybudovaní jadrového zariadenia na území Slovenskej republiky zverejnená.

Vzhľadom na príslušné ustanovenia uvedené v Dohovore Espoo, v smernici Rady 85/337/EHS a v príslušnej bilaterálnej rakúsko-slovenskej zmluve o zverejnení navrhovaných zámerov s cezhraničným vplyvom všetkým príslušným orgánom verejnej a štátnej správy aj širokej verejnosti očakáva Slovenská republika, ako strana pôvodu, konečné vyjadrenie Rakúskej republiky do termínu 30. septembra 2011.
- **Maďarská republika** - Odpoveď na oznámenie o zámere a žiadosť o účasť v ďalšom procese cezhraničného posudzovania doručila Maďarská republika, ako dotknutá strana e-mailom dňa 11. júla 2011 kde bolo uvedené, že z dôvodu neobdržania dokumentácie v maďarskom jazyku musí byť táto preložená do národného jazyka, aby sa orgány

verejnej a štátnej správy aj verejnosť v Maďarskej republike mali možnosť vyjadriť k dokumentácii o realizácii jadrového zariadenia v takom rozsahu ako sa mali možnosť vyjadriť príslušné orgány a verejnosť v Slovenskej republike.

Verejnosť dotknutej krajiny bude mať možnosť nahliadnuť do predloženej dokumentácie v úradnom jazyku počas obdobia 21 dní. Predpokladá sa, že konečné stanovisko k cezhranične posudzovanej činnosti doručí Maďarská republika na MŽP SR v termíne do konca augusta 2011.

- **Poľská republika** - Odpoveď na oznámenie o zámere a žiadosť o účasť v ďalšom procese cezhraničného posudzovania vyjadrila Poľská republika v dvoch listoch.

V prvom liste č. DOOŠ-tos.071.6.2011.AZ1, doručenom na MŽP SR dňa 15. 06. 2011 bolo konštatované, že z dôvodu, že Poľská republika neobdržala predbežnú environmentálnu štúdiu v poľskom jazyku, nebolo možné hneď zapojiť verejnosť do cezhraničného posudzovania, a tak získať jej stanovisko k predmetu posudzovania (národný zákon z 3. októbra 2008 o dostupnosti informácií o stave životného prostredia a jeho ochrane umožňuje 21. dňový náhľad verejnosti do predloženej dokumentácie) aj dodanie stanovísk k uvedenému dokumentu od príslušných dotknutých orgánov. Na základe vyššie uvedeného preposlal kontaktný bod Dohovoru Espoo dokumentáciu po jej preložení na vyjadrenie Regionálnym riaditeľstvám životného prostredia, ale aj orgánom príslušným pre oblasti možného cezhraničného vplyvu na životné prostredie. Po obdržaní stanovísk od príslušných orgánov a z účasti verejnosti bude pripravené oficiálne stanovisko s pripomienkami na rozsah EIA s predpokladaným termínom do 25. 07. 2011.

V druhom liste č. DOOŠ-tos.442.18.2011.AZ doručenom na MŽP SR faxom dňa 25. 07. 2011 a poštou dňa 29. 07. 2011 bolo konštatované, že na základe podrobnej analýzy predloženého materiálu a vyjadrení Krajských riaditeľstiev životného prostredia, príslušných orgánov a verejnosti nenachádza Poľska republika, ako dotknutá strana podľa Dohovoru Espoo, opodstatnenie na cezhraničnom posudzovaní z hľadiska dopadov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie ľudí v Poľskej republike.

Vzhľadom k zložitosti projektu a zvyšujúcemu sa záujmu o investície súvisiace s jadrovou energiou, ale Poľská republika žiada stranu pôvodu – Slovenskú republiku o poskytnutie dokumentácií, vyplývajúcich z ďalších fáz procesu cezhraničného posudzovania ako aj o doručenie konečného výstupu z procesu posudzovania – záverečného stanoviska.

- **Ukrajina** listom č. 6139/24-250-1288 „22“. 7.2011 doručeným dňa 27. 07. 2011 doručila na MŽP SR listom žiadosť, že sa mieni zúčastniť procesu posudzovania.

V Slovenskej republike bola celá dokumentácia v elektronickej podobe sprístupnená verejnosti po dobu 21 dní na webovej stránke Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky www.enviroportal.sk v slovenskom, anglickom a nemeckom jazyku.

Z hľadiska všeobecne záväzných právnych predpisov Slovenskej republiky predložilo MŽP SR zámer činnosti na zaujatie stanoviska podľa § 23 ods. 1 zákona o posudzovaní týmto zainteresovaným subjektom: *rezortnému orgánu* (Ministerstvu hospodárstva SR, sekcii energetiky, palív a energetiky), povoľujúcemu orgánu a dotknutým obciam (Úradu jadrového dozoru Slovenskej republiky; Obecnému úradu v Kalnej nad Hronom; Obecnému úradu v Novom Tekove; Obecnému úradu v Starom Tekove; Obecnému úradu vo Veľkom Ďure; Mestskému úradu Tlmače; Obecnému úradu v Malých Kozmálovciach;) dotknutým orgánom (Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky; Národnému inšpektorátu práce SR, odboru inšpekcie práce v jadrovej energetike; Obvodnému úradu životného prostredia v Leviciach; Krajskému úradu životného prostredia v Nitre; Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja; Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, sekcii krízového manažmentu a civilnej ochrany; Prezídium Hasičského a záchranného zboru Ministerstva vnútra Slovenskej republiky; Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Leviciach; Inšpektorátu práce v Nitre; Technickej inšpekcii, a.s., v Bratislave; Úradu pre reguláciu železničnej dopravy v Bratislave; Obvodnému úrad pre cestnú dopravu a pozemné

komunikácie v Leviciach; Krajskému pozemkovému úradu v Nitre; Obvodnému úradu odboru civilnej obrany a krízového riadenia v Nitre;).

Zámer bol zároveň zaslaný na zaujatie stanoviska Slovenskej agentúry životného prostredia v Banskej Bystrici, Ministerstvu životného prostredia SR, sekcii vôd a energetických zdrojov; Ministerstvu životného prostredia SR, sekcii geológie a prírodných zdrojov; Ministerstvu životného prostredia SR, odboru ochrany ovzdušia; Ministerstvu životného prostredia SR, odboru manažmentu environmentálnych rizík a biologickej bezpečnosti.

Na Ministerstve životného prostredia Slovenskej republiky, sekcii environmentálneho hodnotenia a riadenia, odbore environmentálneho posudzovania (ďalej tiež len „MŽP SR“) sa podľa § 30 ods. 2 a ods. 3 zákona o posudzovaní, ale aj podľa pozvánky (list č. 1819/2011-3.4/hp zo dňa 29. 06. 2011) uskutočnilo prerokovanie rozsahu hodnotenia a ďalšieho postupu hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti.

Prerokovanie sa konalo na MŽP SR dňa 18. 07. 2011 za účasti zástupcov navrhovateľa, rezortného orgánu, povoľujúceho orgánu, dotknutých orgánov, dotknutých obcí, zástupcov spracovateľa dokumentácie a zástupkyne príslušného orgánu (MŽP SR) prerokovanie rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti (celkom 19 účastníkov rozsahu hodnotenia - vid' priložená prezenčná listina z rokovania).

Z prerokovania sa ospravedlnil pre pracovnú zaneprázdnenosť zástupca Inšpektorátu práce Nitra.

Úvodom rokovania obdržali zúčastnení rokovania návrh rozsahu hodnotenia a boli zároveň oboznámení o procese posudzovania podľa zákona o posudzovaní vplyvov činnosti a o stanoviskách k zámeru posudzovanej činnosti.

Podľa § 23 ods. 4 zákona č. 24/2006 Z. z. MŽP SR obdržalo celkom dvadsaťosem stanovísk k zámeru sa od vyššie uvedených subjektov procesu posudzovania. Zo šesť obcí sa vyjadrili len štyri obce (dve bez pripomienok a dve s pripomienkami).

Viacere stanoviská celkom dvanásť stanovísk boli súhlasné bez pripomienok. V šestnástich stanoviskách sa vyskytlo niekoľko konkrétnych pripomienok a požiadaviek, ktorých splnením bola podmienená realizácia navrhovanej činnosti, ale aj požiadavka na vypracovanie správy o hodnotení.

Zo strany verejnosti boli k navrhovanej činnosti doručených päť stanovísk s pripomienkami. Stanoviská doručili:

- Mgr. Alžbeta Klučárová, Čifáre č. 17, PSČ 951 61, zatupujúca dotknutú verejnosť devätnástich občanov;
- Ing. Jozef Križan Adlerova č.21 04 022 Košice. *Realizáciu činnosti neodporúča z hľadiska technického, technologického, environmentálneho a ekonomického;*
- Greenpeace Slovensko, občianske združenie, zastúpené Ing. Andreou Zlatňanskou, Vančurova 7, P.O. Box 58, 814 99 Bratislava 1, ktoré svoje stanovisko doručili len e-mailom dňa 14. 06. 2011.

Obdobné stanoviská s pripomienkami doručili aj dve dotknuté obce:

- Obec Čifáre zastúpená Mgr. Júliusom Capalom, Obecný úrad Čifáre č. 111, 951 61 Čifáre;
- Obec Telince, zastúpená p. Norbertom Kissom, Obecný úrad Telince č.105, 951 61 Telince.

V rámci konkretizovania činnosti boli prediskutované možnosti variantných riešení posudzovanej činnosti aj na podnet stanoviska doručenom Úradom jadrového dozoru Slovenskej republiky, (list č. 1227/340-127/2011 zo dňa 15. 06. 2011), kde bola medzi pripomienkami aj úvaha o výhodách a nevýhodách jednotlivých variantov:

- ✓ *Variant I.* - Klasické rozšírenie RÚ RAO bez zvláštneho nakladania s VNAO
 - Považuje za nadštandardné riešenie pre ukladanie veľmi nízko aktívnych odpadov.
 - Odporúča rozšíriť existujúce hranice areálu RÚ RAO, nakoľko súčasná kapacita tzn. 10-dvojradov sa zdá byť nedostatočná pre uvažovaný objem RAO (so zreteľom na predpokladanú úvahu o vybudovaní nového jadrového zdroja).
- ✓ *Variant II.* - Klasické rozšírenie RÚ RAO s oddeleným ukladaním VNAO v úložných boxoch RÚ RAO
 - Považuje za flexibilné riešenie, ktoré nie je zaťažené chybou v inventári.
 - Nevyžaduje si predčasné ukončenie doby skúmania modelu prekrytia umiestneného v areáli RÚ RAO.
 - Nespôsobí problémy v súvislosti s vysokou hladinou podzemnej vody.
- ✓ *Variant III.* - Klasické rozšírenie RÚ RAO s oddeleným ukladaním VNAO v areáli RÚ RAO
Nevýhody:
 - priestorová ohraničenosť obmedzujúca spôsob ukladania VNAO, vysoká hladina podzemnej vody, existencia modelu prekrytia, problematické rozdelenie príspevku jednotlivých častí úložiska na čerpanie limit a podmienok, ktoré sú určené na celú lokalitu.
- ✓ *Variant IV.* - Klasické rozšírenie RÚ RAO s oddeleným ukladaním VNAO v lokalite RÚ RAO, ale mimo areál RÚ RAO
Výhody:
 - nižšie nároky na inžinierske bariéry pre VNAO, eliminácia priestorovej ohraničenosti, nižšie nároky na dlhodobú mechanickú stabilitu úložných priestorov, nižšie nároky na backfilling, kratšia doby inštitucionálnej kontroly.
 Nevýhody:
 - dopad na infraštruktúru - v prvých desaťročiach by VNAO museli byť transportované z lokality Bohunic, kde v prevažnej miere budú vznikať z vyradovania JZ situovaných v tejto lokalite. Ďalším problémom sa javí aj nevyporiadanosť pozemkov.
- ✓ *Nulový variant* - odkladanie riešenia nakladania s rádioaktívnymi odpadmi na budúce generácie je neetické a je v rozpore so záverečnou stratégiou jadrovej energetiky a medzinárodnými odporúčaniami.

V stanovisku bolo konštatované, že na základe predpokladaného vzniku odhadu celkového množstva RAO, ktoré prichádza do úvahy na uloženie nie je v zámere zahrnutý pripravovaný nový jadrový zdroj. S uvážením aj nového jadrového zdroja by prišlo k navýšeniu kapacity predovšetkým nízko a stredne aktívnych RAO. Umiestnením úložiska veľmi nízko aktívnych RAO v areáli RÚ RAO Mochovce, by sa limitovala celková kapacita pre nízko a stredne aktívne odpady, ktorá by bola pravdepodobne nepostačujúca a v budúcnosti by bolo potrebné pre nízko a stredne aktívne odpady nájsť lokalitu novú. Preto by ÚJD SR preferoval nový variant umiestnenia úložiska pre veľmi nízko aktívne RAO mimo areálu RÚ RAO, najvhodnejšia by sa javila lokalita Bohunice, ktorá v najbližších desiatkach rokov bude produkovať podstatnú väčšinu veľmi nízkoaktívneho odpadu najmä z vyradovaných jadrových zariadení v tejto lokalite. V lokalite Bohunic je už kvôli existujúcim jadrovým zariadeniam urobený prieskum tejto lokality a taktiež je vybudovaná potrebná infraštruktúra a bude zabezpečená dlhodobá inštitucionálna kontrola pre ostatné jadrové zariadenia v tejto lokalite. Umiestnenie úložiska VNAO by tiež predstavovalo nižšie nároky na inžinierske bariéry pre VNAO, nižšie nároky na dlhodobú mechanickú stabilitu úložných priestorov a nižšie nároky na opätovné zasypanie. Priaznivejšia podpora verejnosti k jadrovým aktivitám v lokalite založená na lepšej informovanosti a doterajších vlastných skúseností je tiež významná.

Na základe vyššie uvedeného konštatovania došlo medzi účastníkmi rokovania k diskusii o realizácii uvedeného variantu. Výsledkom diskusie bola vzájomná dohoda povoľujúceho orgánu ÚJD SR a ostatných nenamietajúcich účastníkov rozsahu, že z dôvodu súčasnej nejasnosti realizácie Nového jadrového zdroja v lokalite Jaslovské Bohunice a aj na základe žiadosti navrhovateľa JAVYS, a.s., sa realizácia nového variantu riešenia posudzovanej činnosti vyjme z návrhu rozsahu hodnotenia a dopracujú sa len pôvodné varianty jej riešenia.

V ďalšom kroku boli na rozsahu hodnotenia podrobne prerokované špecifické pripomienky kde boli zohľadnené podmienky a odporúčania zo všetkých doručených stanovísk k posudzovanej činnosti podľa § 23 zákona o posudzovaní.

Záverom rozsahu hodnotenia sa vyjadrili k realizácii aj zástupcovia dotknutých obcí, Kalná nad Hronom, Čífare a Telince, ktorí žiadali svoje stanovisko zohľadniť v správe o hodnotení.

Po preštudovaní predloženého zámeru navrhovanej činnosti a s prihliadnutím na jej charakter a rozsah, ako aj na doručené stanoviská, MŽP SR v spolupráci s príslušným orgánom, povoľujúcim orgánom, dotknutými orgánmi, dotknutými obcami a po prerokovaní s navrhovateľom určuje podľa § 30 ods. 2 a ods. 3 zákona nasledovný rozsah hodnotenia navrhovanej činnosti:

1. VARIANTY PRE ĎALŠIE HODNOTENIE

1.1 Pre ďalšie, hodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti, zámer „**Rozšírenie Republikového úložiska rádioaktívnych odpadov v Mochovciach pre ukladanie nízko a stredne aktívnych odpadov a vybudovanie úložiska pre veľmi nízko aktívne odpady**“ sa určuje okrem nulového variantu (súčasný stav na lokalite a stav, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila) aj dopracovanie variantov, ktoré boli uvedené v predložennom zámere.

- ✓ *Variant I.* - Klasické rozšírenie RÚ RAO bez zvláštneho nakladania s VNAO;
- ✓ *Variant II.* - Klasické rozšírenie RÚ RAO s oddeleným ukladaním VNAO v úložných boxoch RÚ RAO;
- ✓ *Variant III.* - Klasické rozšírenie RÚ RAO s oddeleným ukladaním VNAO v areáli RÚ RAO;
- ✓ *Variant IV.* - Klasické rozšírenie RÚ RAO s oddeleným ukladaním VNAO v lokalite RÚ RAO, ale mimo areál RÚ RAO.

2. ROZSAH HODNOTENIA PRE URČENÉ VARIANTY

2.1 Všeobecné podmienky

2.1.1 Vzhľadom na povahu a rozsah navrhovanej činnosti a jej navrhovanú lokalizáciu je potrebné, aby správa o hodnotení obsahovala **rozpracovanie všetkých bodov uvedených v prílohe č. 11 zákona č. 24/2006 Z. z. primerane charakteru navrhovanej činnosti, ale s dôrazom na konkrétne rozpracovanie všetkých bodov uvedených v prílohe č. 15 zákona č. 24/2006 Z. z.**

2.1.2 Pre hodnotenie navrhovanej činnosti sa stanovuje časový harmonogram vypracovania správy o hodnotení z dôvodu, že **do správy o hodnotení jednotlivých variantov navrhovanej činnosti musia byť zapracované aj pripomienky dotknutých krajín, doručené do dňa 30. 09. 2011.** Navrhovateľ v správe o hodnotení preukáže zapracovanie doručených pripomienok dotknutých strán, prípadne uvedie reálne zdôvodnenie ich nezapracovania.

2.1.3 Navrhovateľ doručí MŽP SR, odboru hodnotenia posudzovania vplyvov na životné prostredie 34 kompletných vyhotovení správy o hodnotení, 10 vyhotovení

záverečného zhrnutia a minimálne 6 x textovú, podľa možností i grafickú časť správy o hodnotení na elektronickom nosiči v slovenskom jazyku.

2.1.4 Navrhovateľ doručí MŽP SR, odboru hodnotenia posudzovania vplyvov na životné prostredie 5 kompletné vyhotovenia správy o hodnotení a 5 x textovú, podľa možností i grafickú časť správy o hodnotení na elektronickom nosiči v anglickom jazyku.

2.1.5 Na základe podmienok stanovených v Dohode medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Rakúskej republiky o vykonávaní Dohovoru o posudzovaní vplyvov na životné prostredie presahujúcich štátne hranice (ďalej len „Dohoda“) bude potrebné, aby slovenská strana ako strana pôvodu preložila rakúskej dotknutej strane dostatočný výťah zo správy o hodnotení, kde budú uvedené základné údaje o navrhovanej činnosti tzn. názov činnosti, názov a sídlo navrhovateľa, účel, charakter, rozsah činnosti, miesto vykonávania činnosti, stručný opis technického a technologického riešenia, predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice, grafickú prílohu - v nemčine. Ďalej musia byť v správe o hodnotení v dostatočnom rozsahu zodpovedané otázky, pripomienky a odporúčania, ktoré budú požadované v stanoviskách spolkových krajiny a rakúskej verejnosti doručené cca do 30. 09. 2011

Vyššie uvedený výťah zo správy o hodnotení doručí navrhovateľ na MŽP SR dvakrát v listinnom vyhotovení aj dvakrát na elektronickom nosiči dát v nemeckom aj slovenskom jazyku.

2.1.6 Ďalší postup cezhraničného posudzovania sa bude týkať Článku 5 ods. 2 Dohovoru Espoo tzn. vykonania konzultácií, ak dotknutá strana prejaví o konzultácie záujem, MŽP SR po dohode s navrhovateľom a dotknutou stranou stanoví termín, miesto konania a obsah konzultácií. Pokiaľ bude mať dotknutá strana ochotu zúčastniť sa aj na verejnom prerokovaní navrhovanej činnosti MŽP SR dotknutej strane v dostatočnom predstihu oznámi miesto a čas jej prerokovania.

2.2. Špecifické požiadavky

Z pripomienok účastníkov procesu posudzovania vyplynula potreba v správe o hodnotení, podrobnejšie rozpracovať nasledovné okruhy otázok súvisiacich s navrhovanou činnosťou :

2.2.1. Doplniť hodnotenie zdravotných rizík z hľadiska lokálnych aj cezhraničných vplyvov prevádzky úložiska pri rôznych expozičných scenároch (bežné štandardné podmienky prevádzky, stavy v prípade prevádzkových porúch a eventuálnych havarijných únikov rádioaktívnych látok v rôznych skupenstvách do zložiek životného prostredia – voda, ovzdušie a pôda) v jednotlivých navrhnutých variantoch.

2.2.2. Doplniť podrobnejšie údaje o chemických toxikologických a rádiologických vlastnostiach aktívnych látok v odpadoch, ktoré budú predmetom ukladania, v čítane údajov o polčasoch rozpadov.

2.2.3. Doplniť grafickú časť o zakreslenie rozsahu ochranného pásma navrhovaného zariadenia do prehľadných situačných máp so zahrnutím jednotlivých pozícií jadrových zariadení nachádzajúcich sa v lokalite. (Ak nie je potrebné pre RÚ RAO vytvoriť ochranné pásmo, tak zrozumiteľne objasniť dôvod) Opísať spôsob monitorovania vplyvu jadrového zariadenia na životné prostredie.

2.2.4. Výhody a nevýhody jednotlivých variantov rozpracovať z pohľadu jadrovej bezpečnosti podľa stanoviska ÚJD SR č. 1227/340-127/2011 zo dňa 15.06. 2011.

2.2.5. V rámci vypracovania správy o hodnotení zosúladiť informáciu uvedenú v posudzovanom zámere na konci kapitoly **8.2.3 Ukladanie VBK do boxov** so správou o periodickom hodnotení jadrovej bezpečnosti JZ RÚ RAO - ev. č. v01-3483/RÚ RAO/PH; revízia 02 - kde sa uvádza, že bolo celkovo identifikovaných 5 nálezov s nízkou bezpečnostnou významnosťou, stupňom nesúlady 2, ku ktorým boli určené nápravné opatrenia.

- 2.2.6. Doplniť v navrhovanom odhade celkového množstva RAO kap. 4. - tab. II. 1 Požadovaná kapacita RÚ RAO Mochovce pre uloženie NSAO a VNAO, ktoré by prichádzali do úvahy na uloženie.
- 2.2.7. Uviesť množstvá RAO, ktoré budú ukladané na lokalite RÚ RAO Mochovce. Kvantifikovať rozsah činnosti jednotlivých variantov v technologických jednotkách prinajmenej v takom rozsahu, ako je uvedený v nulovom variante.
- 2.2.8. Dopracovať technický a technologický spôsob ukladania jednotlivých rádioaktívnych odpadov v zámere uvedených obdobných variantoch s doplnenou názornou grafickou prílohou. Podrobnejšie popísať jednotlivú technológiu nakladania s RAO, doplniť používané stroje a zariadenia.
- 2.2.9. Uviesť, či sú navrhované úložné bunky úložiska prototypom, alebo už existujú o ich prevádzke určité referencie na iných úložiskách.
- 2.2.10. Uviesť spôsob dopravy RAO na lokalitu úložiska z dôvodu posúdenia činnosti v súvislostiach.
- 2.2.11. Uviesť finančné náklady pre realizáciu jednotlivých variantov zámeru.
- 2.2.12. Podrobnejšie dopracovať časť 2.3 odpady podľa jednotlivých variantov, s rozlíšením na odpady vzniknuté v priebehu výstavby ako aj počas prevádzky navrhovaného zariadenia s uvedením predpokladaných množstiev jednotlivých druhov odpadov a ich zhodnotenia, alebo zneškodnenia.
- 2.2.13. Zohľadniť ustanovenia § 19 písm. a) – únosného zaťaženia územia (EMO Mochovce, RÚ RAO, dve regionálne skládky odpadov), § 19 písm. c) – kumulatívnych a súbežne pôsobiacich javov, a to v rôznych časových horizontoch a s uvážením ich nezvratnosti (EMO Mochovce, RÚ RAO, dve regionálne skládky odpadov), a § 19 písm. d) – prevencie, minimalizácie, prípadne kompenzácie priamych a nepriamych vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.
- 2.2.14. Dopracovať chýbajúce informácie o stave znečistenia podzemnej a povrchovej vody.
- 2.2.15. Doplniť v kap. III.4.2 (Hodnotenie vplyvu rádioaktivity a IŽ v území na obyvateľstvo) nie je uvedená existencia 52 monitorovacích vrtov a chýbajú výsledky monitorovania rádiochemických vlastností podzemných a drenážnych vôd elektrárne v širšom okolí úložiska.
- 2.2.16. V procese predprojektovej prípravy dodržať požiadavku na realizáciu primeraného inžinierskogeologického a hydrogeologického prieskumu.
- 2.2.17. Uviesť informácie o havarijných scenároch, možných pri navrhovanej činnosti a hľadisko ich dopadov na zdravie obyvateľstva a životné prostredie (napr. možnosť záplav, rozsiahleho požiaru, či odcudzenia a zneužitia materiálu, alebo kombinácie vplyvu napríklad zlyhania technológie, ľudskej chyby a prírodnej katastrofy.).
- 2.2.18. Dopracovať presnejšie a zrozumiteľnejšie informácie o poprevádzkovom monitoringu, a to počas akej doby bude toto uzatvorené úložisko monitorované, kto za túto činnosť bude zodpovedný, ako bude činnosť finančne zabezpečená do budúcnosti. (Akú dlhú dobu má za povinnosť prevádzkovateľ toto úložisko monitorovať, aká je životnosť tu skladovaných materiálov, resp. po koľkých rokoch už tieto materiály nebudú predstavovať nebezpečenstvo.)
- 2.2.19. Obhájiť argument, že vznik havarijného stavu je málo pravdepodobný, a ak k nemu dôjde, spoločnosť bude postupovať podľa havarijných plánov (uviesť skúsenosti pri riešení abnormálnych stavov).
- 2.2.20. Spresniť informácie, že rozšírenie RÚ RAO bude po sociálno-ekonomickej stránke prínosom pre daný región.

- 2.2.21. Obhájiť zámer, že dlhodobé rádionuklidy je prípustné ukladať v úložiskách z bezpečnostných dôvodov.
- 2.2.22. Uviesť informácie o vhodnosti navrhovanej lokality z hľadiska horninového podlažia.
- 2.2.23. Presnejšie uviesť údaje o tesnosti (priepustnosti) inžinierskych bariér.
- 2.2.24. Popísať či je objektívne tvrdenie, že na lokalite dochádza k spracovaniu kvapalných rádioaktívnych odpadov.
- 2.2.25. Obhájiť nezávislosť a a nestrannosť údajov o radiačnej záťaži obyvateľstva, ktoré sú uvádzané zámere posudzovanej činnosti.
- 2.2.26. Identifikovať záporné externality úložiska počas prevádzky a po jeho uzatvorení.
- 2.2.27. Vykonať dôslednú analýzu všetkých ďalších pripomienok vyplývajúcich zo stanovísk účastníkov procesu posudzovania (s dôrazom na stanoviská Mgr. Alžbety Klučárovej, zatupujúcej dotknutú verejnosť devätnástich občanov; Občianskeho združenia, Greenpeace Slovensko, zastúpeného Ing. Andreou Zlatňanskou, obce Čifáre, obce Telince, Ing. Jozefa Križana a stanovísk dotknutých strán), predložených k zámeru a opodstatnené pripomienky zohľadniť v správe o hodnotení.

III. UPOZORNENIE

Podľa § 30 ods. 4 zákona je navrhovateľ povinný v spolupráci s dotknutou obcou bez zbytočného odkladu informovať vhodným spôsobom verejnosť o určenom rozsahu hodnotenia.

Podľa § 30 ods. 5 môžu subjekty posudzovania zaslať k rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti pripomienky do 10 dní od jeho zverejnenia na MŽP SR.

RNDr. Gabriel Nižňanský
riaditeľ odboru environmentálneho
posudzovania

Príloha: prezenčná listina z rozsahu hodnotenia – zaslaná pri pôvodnom rozsahu hodnotenia;
kópie stanovísk k zámeru (odovzdané navrhovateľovi na rozsahu hodnotenia).

Doručuje sa:

1. **JAVYS, a. s., Tomášikova 22, 821 02 Bratislava,**
2. **Obec Kalná Nad Hronom, Obecný úrad v Kalnej nad Hronom, Červenej armády 55, 935 32 Kalná nad Hronom;**
3. **Obec Malé Kozmálovce, Obecný úrad v Malých Kozmálovciach, 935 21 Tlmače;**
4. **Obec Čifáre, Obecný úrad v Čifároch č. 111, 951 61 Čifáre;**
5. **Obec Telince, Obecný úrad Telince 105, 951 61 Čifáre;**
6. **Obec Nový Tekov, Obecný úrad Nový Tekov, 226, 935 33 Nový Tekov;0**
7. **Obec Pečeňany, Obecný úrad, popis č. 93, 922 07 Veľké Kostol'any;**

Na vedomie:

8. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Odbor palív a energetiky, Mierová 19, 827 15 Bratislava 212;
9. Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky, Bajkalská č. 27, P. O. BOX č. 24, 820 07 Bratislava 27;
10. Inšpektorát práce Nitra, Jelenecká 49, 949 01 Nitra;
11. Úrad verejného zdravotníctva SR, Odbor ochrany zdravia pred žiarením, P.O.Box 45, 826 45 Bratislava 29;
12. Regionálny úrad verejného zdravotníctva sa sídlom v Leviciach, Komenského č. 4, 934 38 Levice;
13. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre, ul. Štefánikova 58, 949 63 Nitra;
14. Mgr. Alžbeta Klučárová, Čifáre 17, 951 61 Čifáre;
15. Greenpeace Slovensko, občianske združenie, zastúpené Ing. Andreou Zlatňanskou, Vančurova 7, P. O. BOX 58, 814 99 Bratislava;
16. Ing. Jozef Križan Adlerova č. 21 04 022 Košice;

Pôvodný rozdeľovník

Doručuje sa:

- 17. JAVYS, a. s., Tomášikova 22, 821 02 Bratislava,**
- 18. Obec Kalná Nad Hronom, Obecný úrad v Kalnej nad Hronom, Červenej armády 55, 935 32 Kalná nad Hronom;**
- 19. Obec Malé Kozmálovce, Obecný úrad v Malých Kozmálovciach, 935 21 Tlmače;**
- 20. Obec Čifáre, Obecný úrad v Čifároch č. 111, 951 61 Čifáre;**
- 21. Obec Telince, Obecný úrad Telince 105, 951 61 Čifáre;**
- 22. Obec Nový Tekov, Obecný úrad Nový Tekov, 226, 935 33 Nový Tekov;0**
- 23. Obec Pečeňany, Obecný úrad, popis č. 93, 922 07 Veľké Kostolány;**

Na vedomie:

24. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Odbor palív a energetiky, Mierová 19, 827 15 Bratislava 212;
25. Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky, Bajkalská č. 27, P. O. BOX č. 24, 820 07 Bratislava 27;
26. Inšpektorát práce Nitra, Jelenecká 49, 949 01 Nitra;
27. Úrad verejného zdravotníctva SR, Odbor ochrany zdravia pred žiarením, P.O.Box 45, 826 45 Bratislava 29;
28. Regionálny úrad verejného zdravotníctva sa sídlom v Leviciach, Komenského č. 4, 934 38 Levice;
29. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre, ul. Štefánikova 58, 949 63 Nitra;

30. Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja, Štefánikova č. 69, 941 01 Nitra;
31. Obvodný úrad životného prostredia v Nitre, J. Kráľa č. 124, 949 01 Nitra;
32. Obvodný úrad životného prostredia v Leviciach, Dopravná č. 14, 934 03 Levice;
33. Krajský úrad životného prostredia v Nitre, Janka Kráľa č. 124, 949 01 Nitra;
34. Technická inšpekcia, a.s., ústredie Trnavská cesta 56, 821 01 Bratislava 2;
35. Úrad pre reguláciu železničnej dopravy, Miletičova č. 19, 821 08 Bratislava 2;
36. Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Leviciach, Ľ. Štúra 53, 934 26 Levice;
37. Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Nitre, Nábřežie mládeže 1, 949 01 Nitra;
38. Krajský pozemkový úrad Nitra, Štefánikova tr. 69, 949 08 01 Nitra;
39. Obvodný úrad v Nitre odbor civilnej obrany a krízového riadenia, Štefániková trieda č. 69, 949 01 Nitra;
40. Obvodný úrad v Leviciach odbor civilnej obrany a krízového riadenia, Ľ. Štúra č. 53, 934 26 Levice;
41. Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Nitre, Dolnočermánska 64, 949 01 Nitra;
42. Obvodný lesný úrad v Leviciach, P.O.BOX 1, Dopravná 14, 934 01 Levice;
43. Ministerstvo životného prostredia SR, Sekcia vôd, Námestie Ľudovíta Štúra č. 1, 812 35 Bratislava 1;
44. Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor environmentálnych rizík a biologickej bezpečnosti, Námestie Ľudovíta Štúra č. 1, 812 35 Bratislava 1;
45. Ministerstvo životného prostredia SR, Sekcia geológie a prírodných zdrojov Námestie Ľudovíta Štúra č. 1, 812 35 Bratislava 1;
46. Mgr. Alžbeta Klučárová, Čifáre 17, 951 61 Čifáre;
47. Greenpeace Slovensko, občianske združenie, zastúpené Ing. Andreou Zlatňanskou, Vančurova 7, P. O. BOX 58, 814 99 Bratislava;
48. Ing. Jozef Križan Adlerova č. 21 04 022 Košice;